

Jaarverslag Integriteit Provincie Limburg 2025

Het Jaarverslag Integriteit is een onderdeel van het
jaarverslag van de Commissaris van de Koning.

provincie
Limburg

Het waarborgen van integriteit in Limburg is een continu proces – voor Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, de ambtelijke organisatie en, breder gezien, binnen de lijn Kwaliteit Openbaar Bestuur. Ook in 2025 is verder gewerkt aan de versterking van de Limburgse integriteitsstructuur en -cultuur. Integriteit vormt immers de basis van vertrouwen, en dat vertrouwen vraagt om blijvende aandacht en versterking.

Deze koers wordt de komende jaren voortgezet. Dat gebeurt onder meer door verdere invulling te geven aan de transitie naar een responsieve overheid die naast de burger staat. Ook het brede meldloket op www.limburg.nl wordt verder ontwikkeld. Zo bouwen we voort op het draagvlak dat al is ontstaan en versterken we dit samen met onze partners in het Limburgse openbaar bestuur.

De in dit jaarverslag gebruikte cijfers zijn van de peildatum 17 december 2025.

De gouverneur speelt als provinciaal bestuursorgaan een actieve rol in het bevorderen van integriteit binnen de provincie. Over het gevoerde beleid legt hij verantwoording af aan Provinciale Staten (PS).

- Bewustwording rond integriteit is een voortdurend proces. Om de kennis en aandacht voor dit thema binnen Provinciale Staten te versterken, organiseerde de Commissie Integriteitsbevordering ook in 2025 twee interactieve bijeenkomsten. Deze commissie stelt jaarlijks een werkplan op, gebaseerd op actuele ontwikkelingen, eigen inbreng en de suggesties die zij herhaaldelijk ophaalt bij de Statenleden.
- Wanneer Statenleden geconfronteerd werden met vragen of twijfels over integriteit of mogelijke kwetsbaarheden in verband met nevenfuncties, hebben zij dit jaar contact gezocht met de gouverneur, de griffier of de extern adviseur integriteit. Dit illustreert het sterke individuele en collectieve verantwoordelijkheidsgevoel binnen Provinciale Staten en de nadruk die Statenleden leggen op de kwaliteit van het provinciale openbaar bestuur.

Provinciale Staten & integriteit

Rol en positie commissaris van de Koning binnen het integriteitsbeleid

Op basis van de Provinciewet is de commissaris van de Koning (cvdK), of gouverneur, verantwoordelijk voor het bevorderen van de integriteit in de provincie. Dit betreft Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke provinciale organisatie. Hij legt verantwoording af aan Provinciale Staten over het gevoerde beleid en is portefeuillehouder integriteit in het college van Gedeputeerde Staten.

Daarnaast heeft de gouverneur op grond van de Provinciewet een taak als rijksorgaan. Hij adviseert en bemiddelt bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen wanneer de bestuurlijke integriteit van een Limburgse gemeente of het Waterschap Limburg in het geding komt. Hij legt daarover verantwoording af aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

- Sinds 2023 hebben alle Statenleden een zogenoemd spiegelgesprek over integriteit gevoerd met de gouverneur. Ook in 2025 zijn deze gesprekken voortgezet, waarbij integriteitsbewustzijn opnieuw een centraal onderwerp was. Daarnaast heeft de gouverneur aan de fracties aangeboden om in gesprek te gaan, waarbij eveneens ruimte was om het thema integriteit te bespreken.
- De 'Gedragscode bestuurlijke integriteit leden van Provinciale Staten van Limburg 2024' vormt een aanvullend instrument naast de geldende wet- en regelgeving en de bijbehorende jurisprudentie. De gedragscode helpt om integriteit en de belangen van een betrouwbaar openbaar bestuur te waarborgen. Bekijk deze via de QR-code.

Bekijk 'Gedragscode bestuurlijke integriteit leden van Provinciale Staten van Limburg 2024' via de QR-code.

- In 2025 zijn twee meldingen ontvangen van (vermoedens van) integriteitsschendingen door Statenleden. In één geval wees een voortoets uit dat er geen sprake was van een schending. De tweede melding is niet verder in behandeling genomen, omdat het vermoeden niet op redelijke gronden was gebaseerd.
- Daarnaast is tien keer een voortoets uitgevoerd in situaties waarin sprake kon zijn van (de schijn van) belangenverstremgeling. Op basis hiervan zijn schriftelijke adviezen verstrekt aan de betrokken Statenleden.
- Als een burger, organisatie, ambtenaar of collega-volksvertegenwoordiger vermoedt dat een lid van Provinciale Staten of Gedeputeerde Staten niet-integer heeft gehandeld, kan dit worden gemeld bij de gouverneur, de griffier of rechtstreeks bij de extern adviseur integriteit. Deze zogenoemde integriteitsdriehoek is in 2025 vier keer bijeengekomen.
- De Commissie Integriteitsbevordering richt zich op het gezamenlijk en doelgericht organiseren van bijeenkomsten en workshops ter bevordering van kennis en bewustwording over integriteit binnen Provinciale Staten. In 2025 kwam de commissie drie keer in beslotenheid bijeen.

Binnen het college van Gedeputeerde Staten leeft het besef dat integriteit voortdurend aandacht vraagt. In de dagelijkse praktijk streven we naar een open cultuur, waarin het vanzelfsprekend is om gezamenlijk en in collegiale verantwoordelijkheid het gesprek over integriteit te voeren. Elk collegelid draagt daarbij in de eerste plaats verantwoordelijkheid voor het eigen handelen.

Als voorzitter van het college ziet de gouverneur toe op de naleving van gemaakte afspraken met de afzonderlijke leden en op de borging van een zuiver besluitvormingsproces. Door zowel intern als extern blijvend het gesprek over integriteit te voeren, versterken we ons gemeenschappelijke referentiekader. Alleen in gezamenlijkheid kunnen we als bestuur integer handelen én dat ook blijven doen.

Gedragcode Integriteit

De gedragscode 'Integriteit Commissaris van de Koning en Gedeputeerden Provincie Limburg' vormt een aanvulling op de geldende wettelijke kaders en bevat gedragsnormen voor de commissaris van de Koning en de gedeputeerden. Daarmee stimuleert zij transparant handelen en besluitvorming, en ondersteunt zij de naleving van integriteitsnormen. De code fungeert als moreel kompas en als praktische leidraad bij twijfel, vragen of discussies over

integriteit. Zo draagt zij bij aan het versterken en behouden van een open, transparante en integere bestuurscultuur binnen het college.

De leden van het college zijn, zowel individueel als gezamenlijk, aanspreekbaar op de naleving van de gedragscode en leggen daarover waar nodig verantwoording af. Conform de aanbevelingen van de provinciale enquêtecommissie hebben Provinciale Staten de bestuurlijke gedragscode in 2024 aangescherpt. Daarbij is extra aandacht besteed aan het melden van belangen, het lobbyverbod na aftreden, professionele omgangsvormen en het zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke informatie.

Melding nevenfuncties en neveninkomsten

- We kennen ambtsgebonden en niet-ambtsgebonden (persoonlijke) nevenfuncties.
- Persoonlijke nevenfuncties worden vooraf getoetst. Deze zijn toegestaan bij organisaties buiten Limburg, voor zover deze geen relatie hebben met de Provincie. Inkomsten worden jaarlijks opgegeven bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en zo nodig verrekend.
- Nevenfuncties worden vooraf in Gedeputeerde Staten gemeld (openbare besluitenlijst).

Gedeputeerde Staten & integriteit

De coalitiepartijen maken zich sterk voor een betrouwbare, integere en transparante overheid, zoals ook te lezen is in ons coalitieakkoord 2023-2027 'Elke Limburger telt!'. Scan de QR-code voor het coalitieakkoord.

- Provinciale Staten ontvangen tevens per kwartaal een overzicht met wijzigingen.
- Nevenfuncties worden gepubliceerd op www.limburg.nl.

Bekijk de gedeputeerden en hun nevenfuncties.

Individuele beheersafspraken met gedeputeerden

Bij de benoeming van de gedeputeerden in 2023 heeft de gouverneur met hen beheersafspraken gemaakt die bijdragen aan het vergroten van het integriteitsbewustzijn en mogelijke risico's op (de schijn van) belangenverstrengeling voorkomen.

Borging en verantwoordelijkheden beheersafspraken

Gedeputeerden

Gedeputeerde	Eigen verantwoordelijkheid van de gedeputeerde.
College van Gedeputeerde Staten	Constituerend beraad 2023: nadere afspraken (en openbaarmaking).
	Daarna vanuit collegiaal bestuur tevens een gezamenlijke rol, binnen de beslotenheid van het college.
Gouverneur	Toezien op de borging en nakoming van de afspraken vanuit zorgplicht.
	Periodieke klankbordgesprekken met individuele gedeputeerden, met aandacht voor onder andere de actualiteit van afspraken en mogelijke dilemma's, werkstijl, omgang met ambtelijke organisatie en tegenspraak.
	Algemene of terugkerende thema's worden gezamenlijk in het college besproken.
	Duiding tijdens overleg en bijeenkomsten, bevorderen van de aandacht voor integriteitsafspraken en stimuleren van het gesprek hierover.
	Verslag over werkwijze en aanpak integriteitsbeleid via Jaarverslag Integriteit.

Overige relevante activiteiten 2025

- De collegeleden worden uitgenodigd bij de periodieke themabijeenkomsten met Provinciale Staten over weerbaarheid, integriteit en kwaliteit openbaar bestuur, laatstelijk in december 2025.
- Landelijke ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en zowel lokaal, landelijk en interprovinciaal als met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besproken.

Een open en integere overheid is essentieel voor het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur. Ambtenaren vervullen hierin een belangrijke rol: zij dragen bij aan het behoud en de versterking van het vertrouwen dat burgers, bedrijven, instellingen en samenwerkingspartners in de overheid moeten kunnen hebben. Als Provincie werken we daarom voortdurend aan een transparante organisatiecultuur en een veilige werkomgeving, waarin ruimte is voor ambtelijke tegenspraak en waarin het vanzelfsprekend is om twijfels en dilemma's bespreekbaar te maken.

De algemeen directeur draagt de ambtelijke eindverantwoordelijkheid voor het integriteitsbeleid binnen de organisatie. Daarbij werkt hij nauw samen met de gouverneur, die binnen het college van Gedeputeerde Staten portefeuillehouder integriteit is.

De uitvoering en coördinatie van het integriteitsbeleid liggen bij het Team Integriteit van het kabinet van de gouverneur. Dit team fungeert als vraagbaak en centraal informatiepunt, en behandelt meldingen over vermoedens van niet-integer handelen binnen de ambtelijke organisatie.

Onderwerpen waren onder andere:

- gedragscode (de vertaalslag naar de praktijk)
- nevenwerkzaamheden
- voorkomen van (de schijn van) belangenverstremming
- aannemen van geschenken
- uitnodigingen
- declaraties
- integriteitsverklaringen
- preventie
- bewandelen van de juiste route voor meld- en klachtregelingen
- ongewenste omgangsvormen (sociale integriteit)

Acties 2025

- informeren en adviseren (schriftelijk en mondeling)
- gericht doorverwijzen naar bijvoorbeeld de vertrouwenspersoon of P&O
- betrekken van interne of externe deskundigen
- (on)gevraagd signaleren en adviseren algemeen directeur
- extra aandacht voor specifieke thema's tijdens preventieve activiteiten
- trainingsactiviteiten

Ambtelijke organisatie en integriteit

Onze organisatie is een afspiegeling van de samenleving. Dat betekent dat de onrust die we in de samenleving zien nu en dan ook in ons huis voelbaar is. Tegelijk zien we dat het integriteitsbewustzijn groeit. Medewerkers herkennen dilemma's eerder en maken deze bespreekbaar. Het aantal vragen aan leidinggevend en adviesverzoeken bij Team Integriteit neemt toe. Dat geldt ook voor signalen die intern worden afgegeven en die ervoor zorgen dat we als organisatie mogelijke integriteitsrisico's kunnen ondervangen. Dit is een goede ontwikkeling.

Het is belangrijk om steeds kritisch te blijven kijken naar ons eigen handelen en hoe we dat op een integere wijze blijven doen, zodat we elkaar scherp houden en kunnen bijsturen als dat nodig is. Het is verstandig om daar blijvend aandacht voor te hebben.

In 2025 ontving het Team Integriteit vragen van uiteenlopende kanten, waaronder de gouverneur, bestuurders, directie, de clusters Personeel en Organisatie (P&O) en Concern (CON), managers, medewerkers, juristen en externe partijen.

Medewerkers kunnen integriteitskwesaties bespreken met hun leidinggevende of aankaarten bij de externe vertrouwenspersonen. Wie advies wenst bij integriteitsdilemma's, kan ook terecht bij het Team Integriteit.

1. Preventie

Ons integriteitsbeleid is erop gericht goed en integer ambtelijk handelen te bevorderen en onze medewerkers tegelijkertijd tegen integriteitsrisico's te beschermen. De Provincie heeft daarvoor in de afgelopen jaren gerichte regels, kaders en instrumenten ontwikkeld. Die houden we actueel door de landelijke ontwikkelingen op de voet te volgen en met andere provincies en in de regio kennis te delen en samen te werken.

Het integriteitsbeleid maakt integraal deel uit van ons personeelsbeleid, met aandacht voor zowel regels als bewustwording. Het beleid rondom integer handelen is als onderdeel van goed ambtelijk vakmanschap stevig verankerd in de ambtelijke organisatie van de Provincie Limburg. Het is onderdeel van onze bedrijfsvoering en van ons dagelijks handelen.

1.1 Personeelsbeleid

- risicoprofiel integriteit
- werving & selectie
- Verklaring Omtrent het Gedrag
- introductiemodules integriteit
- ambtseed en -belofte
- integriteitsverklaring
- registratie nevenwerkzaamheden
- gedragscode Goed Ambtelijk Vakmanschap
- vertrouwenspersoon
- meldprocedure
- het goede gesprek
- werkoverleg
- scholing en training
- kennisuitwisseling

131

nieuwe medewerkers legden de ambtseed of -belofte af.

1.2 Eed en belofte

Sinds 1 januari 2025 leggen alle nieuwe medewerkers van de Provincie een vernieuwde ambtseed of -belofte af. Daarmee wordt nadrukkelijk stilgestaan bij de bijzondere positie en verantwoordelijkheid die het ambt met zich meebrengt, evenals bij de betekenis van goed ambtenaarschap.

De aangepaste tekst van de ambtseed of -belofte sluit beter aan bij de huidige tijd en weerspiegelt de waarden en professionele houding van provincieambtenaren in hun dagelijks werk. In de nieuwe formulering ligt de nadruk sterker op het handelen in het algemeen belang van de samenleving. Daarmee benadrukt de eed of belofte het belang van integriteit, professionaliteit en dienstbaarheid aan het publieke belang binnen de provinciale organisatie.

1.3 Ambtelijke gedragscode Provincie Limburg 2020 Goed Ambtelijk Vakmanschap

Per 1 januari 2025 is de gewijzigde gedragscode in werking getreden. De belangrijkste wijzigingen geven handvatten voor:

- zakelijke contacten met voormalige bestuurders
- relaties en het werk
- het draaideurverbod

1.4 Melding en registratie nevenwerkzaamheden en actualisatie

Nevenwerkzaamheden van medewerkers kunnen in bepaalde gevallen leiden tot (de schijn van) belangenverstremgeling. Daarom stimuleert de Provincie openheid en een actieve dialoog over dit onderwerp. Op verschillende niveaus binnen de organisatie wordt structureel het gesprek gevoerd over nevenwerkzaamheden, zodat het thema levend blijft en het bewustzijn rond integriteit verder toeneemt.

Voor het melden en vastleggen van nevenwerkzaamheden is een digitaal registratiesysteem ingericht. Medewerkers geven hierin, overeenkomstig de gedragscode, hun nevenactiviteiten door wanneer deze raakvlakken kunnen hebben met hun functie bij de Provincie. De Provincie heeft daarbij een wettelijke verplichting om deze informatie te registreren.

Sinds 2025 is aan het registratiesysteem een set basisvoorwaarden voor nevenwerkzaamheden toegevoegd. Bij iedere melding bevestigt de medewerker zijn of haar akkoord met deze voorwaarden. Het systeem wordt voortdurend geactualiseerd en medewerkers ontvangen regelmatig een verzoek om hun gegevens te controleren en waar nodig bij te werken. Zo blijft de registratie actueel en betrouwbaar.

Conform de provinciale gedragscode worden de nevenwerkzaamheden van medewerkers met functies in salarisschaal 14 en hoger tevens openbaar gemaakt via de website van de Provincie.

Op 17 december 2025 (peildatum) zijn er

268

medewerkers geregistreerd die samen

456

nevenfuncties hebben

53

nieuwe meldingen nevenwerkzaamheden

12

gewijzigde meldingen nevenwerkzaamheden

Bekijk de nevenwerkzaamheden van ambtenaren.

1.5 Scholing en vorming

Medewerkers van de Provincie kunnen zich inschrijven voor diverse interne en externe opleidingen, cursussen en trainingen over integriteit, goed ambtelijk vakmanschap, bestuurlijk-ambtelijke samenwerking, tegenspraak en weerbare overheid.

1.6 Sociale veiligheid

In 2025 is een handreiking voor leidinggevendenden ontwikkeld voor het oppakken van een signaal of melding over ongewenste omgangsvormen voor leidinggevendenden en alle stappen die daarop kunnen volgen. De handreiking geeft de leidinggevende handelingsperspectief en inzicht in de verschillende interventies. Leidinggevendenden werden meegenomen in de totstandkoming, konden meedenken en zijn geïnformeerd over het doel van de handreiking en de eigen handelingsruimte. Tevens wordt een beknopte wegwijzer ontwikkeld waar medewerkers in één oogopslag kunnen zien waar ze terecht kunnen bij kwesties inzake sociale veiligheid of integriteit. De verwachting is dat de handreiking en de wegwijzer op korte termijn ter beschikking kunnen worden gesteld.

1.7 Werkbelevingsonderzoek

De Provincie laat periodiek een werkbelevingsonderzoek uitvoeren door een extern bureau. Dit onderzoek vindt een keer per twee jaar plaats. Het volgende onderzoek vindt plaats in 2026. Thema's die in het onderzoek onder andere naar voren komen zijn integriteit, de mate van invloed van medewerkers en de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking.

2. Stimuleren in de uitvoering

Een effectief en integraal integriteitsbeleid is meer dan alleen regels en voorschriften. Het is van belang dat we een veilige werkomgeving in stand houden, waar dilemma's in alle openheid bespreekbaar gemaakt kunnen worden. Leidinggevendenden spelen daarbij een belangrijke rol. Het Team Integriteit werd in 2025 regelmatig door leidinggevendenden benaderd voor reflecterende of adviesgesprekken.

2.1 Bijeenkomsten voor medewerkers en trainees

Voor het introductieprogramma is een module integriteit ontwikkeld. Deze wordt aan alle nieuwe medewerkers en trainees aangeboden. Het Team Integriteit verzorgt tevens op verzoek een bijeenkomst over een specifiek thema voor clusters of teams.

120

nieuwe
medewerkers

8

workshops
nieuwe
medewerkers

19

trainees

1

workshop
trainees

1

bijeenkomst met
de voltallige
directie

1

bijeenkomst met
het management

2

bijeenkomsten
cluster/team

2.2 Informatie en communicatie

Om het integriteitsbewustzijn te stimuleren, is het van belang dat iedereen over de juiste informatie kan beschikken. Op intranet is informatie beschikbaar over het actuele integriteitsbeleid, de gedragscode, nevenwerkzaamheden, meldprocedures en andere integriteitsinstrumenten. Mededelingen over actuele ontwikkelingen worden via de normale communicatiekanalen gedaan. Intern is een nieuwe wegwijzer in voorbereiding die medewerkers de weg wijst waar zij terecht kunnen als zij het vermoeden hebben dat er iets gebeurt dat niet hoort, bij een belangenconflict of bij ongewenst gedrag.

3. Naleving en handhaving

Ambtenaren dienen zich als een goed werknemer te gedragen, volgens de voor hen geldende wet- en regelgeving en gedragscode.

3.1 Vertrouwenspersonen

Voor het bespreken van integriteitsdilemma's of om te klankborden, kunnen provincie-medewerkers – naast hun leidinggevende en het Team Integriteit – terecht bij de (externe) vertrouwenspersonen. De vertrouwenspersonen garanderen strikte vertrouwelijkheid en bieden advies, ondersteuning en begeleiding op het gebied van integriteit, ongewenste omgangsvormen en psychosociale arbeidsbelasting.

De vertrouwenspersonen rapporteren over de werkzaamheden in een afzonderlijk jaarverslag, dat met de gouverneur, de directie en de ondernemingsraad besproken wordt. In 2025 is besloten met twee externe vertrouwenspersonen te gaan werken: één man en één vrouw.

3.2 Regeling melden vermoeden van een misstand

De manier waarop een medewerker melding kan doen van een vermoeden van een misstand, onregelmatigheid of inbreuk op het Unierecht is vastgelegd in een regeling. Deze regeling is voor provincie-medewerkers vastgelegd in een bijlage van de cao Provincies. Deze meldingsregeling is in lijn gebracht met de eisen op grond van de Wet bescherming klokkenluiders (Wbk).

De algemeen directeur maakt jaarlijks een rapportage over de uitvoering van deze regeling, met informatie over het aantal en de aard van de meldingen, de uitkomst van eventuele onderzoeken en het standpunt van de werkgever. In 2025 zijn op grond van de regeling geen meldingen ontvangen.

3.3 Meldingen en klachten

In 2025 is één formele melding over mogelijk niet-integer handelen in de ambtelijke organisatie ontvangen. Uit de voortoets bleek dat er geen sprake was van een concreet vermoeden van een integriteitsschending.

Krijgt een medewerker te maken met ongewenste omgangsvormen en lukt het niet om dit met de betreffende persoon te bespreken, dan kan advies worden gevraagd bij de leidinggevende of de vertrouwenspersoon. Als zij er samen niet uitkomen dan kan ook een formele klacht bij de Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag voor de decentrale overheid (LKOOG) worden ingediend. Voor zover bekend zijn er in 2025 geen formele klachten ingediend.

Afgelopen jaar is opnieuw intensief gewerkt aan het thema Kwaliteit Openbaar Bestuur en de verdere versterking daarvan binnen het Limburgse openbaar bestuur.

Samenwerking bestuurlijk Limburg

Op basis van de Provinciewet en zijn ambtsinstructie ziet de gouverneur toe op een goede samenwerking binnen het openbaar bestuur van de Provincie Limburg. Daarnaast draagt hij verantwoordelijkheid voor het bevorderen van bestuurlijke integriteit. Ook adviseert en bemiddelt de gouverneur wanneer sprake is van verstoorde bestuurlijke verhoudingen binnen een gemeente of wanneer de bestuurlijke integriteit daar onder druk staat.

Stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur

De stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur (KOB) fungeert als platform voor kennisdeling, stimulering van vernieuwing en het bespreken van bestuurlijke dilemma's die raken aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. Onder de actuele onderwerpen vallen onder meer: de positie van de burgemeester binnen het gemeentebestuur, de veiligheid van bestuurders en volksvertegenwoordigers, bestuurlijke weerbaarheid en de integriteit bij de werving en selectie van raadsleden. Sinds januari wordt de stuurgroep ondersteund door een ambtelijke kerngroep, bestaande uit zowel provinciale als gemeentelijke medewerkers.

aan het thema integriteit bij de selectie van de politieke ambtsdragers, om daarmee bij te dragen aan het integriteitsbewustzijn van kandidaten.

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Limburg (RIEC) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben medewerking verleend aan deze drie bijeenkomsten.

Gemeenten en waterschap

De gouverneur voert regelmatig gesprekken met de burgemeesters en de dijkgraaf over de kwaliteit van het openbaar bestuur binnen hun gemeente of waterschap. In deze overleggen komen onderwerpen aan bod als bestuurlijke integriteit, ondermijning en de veiligheid van zowel de bestuurders zelf als hun organisaties.

Beleidskader verboden handelingen

Als portefeuillehouder integriteit is de gouverneur verantwoordelijk voor de uitvoering van het Beleidskader verboden handelingen. De Gemeentewet stelt voor raadsleden, wethouders en burgemeesters een aantal verboden handelingen vast. Voor raadsleden en wethouders kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen bij het aangaan van overeenkomsten; voor burgemeesters ligt deze bevoegdheid bij de gouverneur.

Kwaliteit Openbaar Bestuur

De stuurgroep is vier keer bij elkaar gekomen in 2025.

Bijeenkomsten lokale weerbaarheid

In oktober en november van 2024 en in januari 2025 hebben in het kader van de Limburgse norm zeven inspirerende sessies over lokale weerbaarheid plaatsgevonden. Burgemeesters, gemeentesecretarissen en griffiers van 27 Limburgse gemeenten deelden in deze sessies ervaringen en kennis over integriteit, veilig werken en kwetsbare processen. Deze werksessies zijn in samenwerking met het RIEC Limburg, de Provincie Limburg en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tot stand gekomen.

Bijeenkomsten screening en selectie kandidaat-raadsleden en -wethouders

Dit jaar zijn er in maart drie bijeenkomsten georganiseerd waarin aan alle aanwezige partijbestuurders van de Limburgse gemeenten een handreiking werd gegeven om te ondersteunen bij een zorgvuldige samenstelling van de lokale kieslijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Zij werden tevens nader geïnformeerd over het daaropvolgende proces van de integriteitsscreening van wethouders.

Het is van belang dat politieke partijen aandacht besteden

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend wanneer het belang van de gemeente of derden niet wordt geschaad en de aanvrager geen onevenredig voordeel geniet.

De Waterschapswet bevat vergelijkbare bepalingen voor leden van het algemeen en dagelijks bestuur van waterschappen. Ook hier kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen voor het aangaan van overeenkomsten met het waterschap, terwijl de gouverneur bevoegd is om een ontheffing te verlenen aan de voorzitter van het waterschap.

In 2025 hebben Gedeputeerde Staten één ontheffing voor verboden handelingen verleend.

Voordracht ter vernietiging

Op grond van de Gemeentewet kan een besluit of een niet-schriftelijke beslissing worden vernietigd als dit besluit of deze beslissing in strijd is met het recht of het algemeen belang. Het college van Gedeputeerde Staten kan dat aan de betrokken minister mededelen.

Er zijn bij het college van Gedeputeerde Staten geen verzoeken tot voordracht ter vernietiging van een raadsbesluit ingediend.

Taakverwaarlozing

Wanneer het college van burgemeester en wethouders van een gemeente of de burgemeester een taak niet naar behoren uitvoeren, kunnen Gedeputeerde Staten of de gouverneur de uitvoering hiervan overnemen.

Artikel 124 van de Gemeentewet bepaalt dat wanneer de raad, het college of de burgemeester een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde beslissing niet of niet naar behoren neemt dan wel bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde handeling niet of niet naar behoren verricht, of anderszins een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderd resultaat niet, niet tijdig of niet naar behoren tot stand brengt, besluiten Gedeputeerde Staten onderscheidenlijk de commissaris van de Koning als het de burgemeester betreft daarin namens de raad, het college of de burgemeester te voorzien ten laste van de gemeente.

Verzoeken om toepassing van het regime van taakverwaarlozing bereiken het college van Gedeputeerde Staten en de gouverneur slechts sporadisch. Een verzoek om daartoe over te gaan kan ook door een burger worden ingediend. In het verslagjaar heeft de gouverneur één dergelijk verzoek ontvangen. Dit verzoek richtte zich op het functioneren van een burgemeester.

Het regime van de taakverwaarlozing is echter enkel van toepassing op taken van het college van burgemeester en wethouders dan wel een burgemeester die in medebewind worden uitgevoerd. De wettekst spreekt van: 'een bij of krachtens een andere dan deze wet gevorderde beslissing'. Met 'deze wet' wordt hier de Gemeentewet bedoeld. Het regime van taakverwaarlozing is niet van toepassing op autonome taken van een college van burgemeester en wethouders dan wel een burgemeester. Dus niet op taken die hen in de Gemeentewet zijn toebedeeld dan wel taken die een gemeente uit eigen beweging heeft opgepakt.

Het verzoek dat hem in het verslagjaar heeft bereikt, heeft de gouverneur moeten afwijzen, omdat het hier dus ging om een autonome taak van een burgemeester. Tegen het besluit op een verzoek staat geen mogelijkheid van bezwaar en beroep open. Zie daartoe de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 oktober 2018 (ECLI : N L: RVS:201 8:3324).

Breed Loket

Het voormalige meldpunt bestuurscultuur is eind 2023 ingebed in de bestaande organisatie. Daarvoor is het Breed Loket ingericht. Dit is bereikbaar via de contactpagina op de website van de Provincie. In het verslagjaar zijn geen meldingen ontvangen. Ten aanzien van de eind 2024 ontvangen melding werd in 2025 geconstateerd dat deze geen betrekking heeft op een vermoedelijke integriteits-schending door een bestuurder of ambtenaar van de Provincie.

De Limburgse Norm

Een weerbare overheid biedt tegenwicht aan ondermijning. De urgentie van het verstevigen van weerbaarheid groeit in de huidige context van een verhardende georganiseerde criminaliteit. Daarnaast is er sprake van toenemende agressie tegen en intimidatie van bestuurders, ambtenaren en volksvertegenwoordigers. Weerbaarheid van overheidsorganisaties is en blijft dan ook een belangrijk onderdeel van het breed offensief van de gezamenlijke overheid tegen ondermijning.

Bestuurlijke weerbaarheid zorgt ervoor dat een overheidsorgaan zowel bestuurders, ambtenaren als inwoners zoveel mogelijk probeert te beschermen tegen ondermijnende criminaliteit.

Wil je meer weten over de Limburgse Norm, bekijk www.limburgsenorm.nl.

